

10. júl 2018

Výzva pre slovenské metropoly

Analýza alternatívnych usporiadaní výkonu správy Bratislavy a Košíc

Tomáš Černěňko,¹ Jozef Kubala

Mestá Bratislava a Košice môžu mať väčší priestor na rozvoj a zlepšenie kvality svojich služieb, pri nezmenenom celkovom balíku finančných zdrojov, s ktorým disponujú. Stačí, ak dôjde k zmene ich administratívneho usporiadania. Usporiadanie samosprávy v Bratislave a Košiciach je menej efektívne a vykazuje vyššie jednotkové náklady na výkon správy. Zmenou administratívneho usporiadania výkonu ich správy by sa uvoľnili finančné zdroje v objeme 7,6 až 37,2 mil. eur ročne. Ďalšie uvoľnené financie môžu vzniknúť z úspor z rozsahu. Tieto zdroje sa pri zachovaní ich alokácie v danej lokalite môžu použiť napr. na výstavbu materských škôlok, domovy sociálnych služieb či opravu ciest.

Bratislava a Košice majú tzv. dvojúrovňovú samosprávu (magistrát a mestské časti)².

Bratislava má 17 mestských častí, pričom o takmer polovicu menšie Košice až 22. Každá mestská časť má svojho starostu, a mesto ako celok primátora. V Bratislave je počet poslancov v mestských častiach a magistráte 317; v Košiciach je ich 221. Na porovnanie Kodaň, ktorá je veľkosťou podobná Bratislave, má 55 poslancov.

Tabuľka 1: Usporiadanie miestnej samosprávy Bratislavy a Košíc

	Počet okresov	Počet mestských častí	Počet poslancov mesta	Počet poslancov mestských častí
Bratislava	5	17	45	272
Košice	4	22	41	180

Rozrastaním veľkých miest sa okolité obce prirodzene stávajú ich súčasťou. V okolí Bratislavy a Košíc existujú obce, ktoré sa rozrastaním mesta stali ich prirodzenými ekonomickými súčasťami. Väčšina obyvateľov v týchto obciach pravidelne dochádza do mesta za prácou, vzdelaním, alebo službami. Toto intenzívne prepojenie môže prerásť do samosprávneho začleneného okolitých obcí do mesta. Začleňovanie satelitov by malo priniesť vyššiu hodnotu za peniaze. Viaceré súčasné mestské časti sa takýmto spôsobom v minulosti stali súčasťou mesta.

Bratislava a Košice dosahujú v porovnaní s najlepšimi mestami na Slovensku o 8,2 p. b. nižšiu efektívnosť výkonu správy. Efektívnosť výkonu správy obcí do určitej miery rastie s počtom obyvateľov³. Obce do 250 obyvateľov vynakladajú na výkon správy (časť administratívnych nákladov, pozri Box 1) až polovicu všetkých svojich výdavkov (Graf 1). Naopak, obce s počtom obyvateľov od 20-tisíc do 50-tisíc dokážu až 90 % svojich výdavkov alokovať do rozvoja obce a poskytovania verejných služieb. S ďalším rastom počtu obyvateľov efektívnosť obcí klesá. Podieľajú sa na tom rastúce náklady z rozsahu.

¹ Spoluautor pôsobí na Katedre Verejnej správy a regionálneho rozvoja (KVSaRR) na Národohospodárskej fakulte Ekonomickej univerzity v Bratislave.

² Rozdelenie kompetencií medzi magistrát a mestské časti upravuje zákon č. 377/1990 o hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave, resp. zákon č. 401/1990 o meste Košice.

³ Toto potvrdzuje aj správa Najvyššieho kontrolného úradu o výsledku kontroly efektívnosti a účinnosti pri výkone pôsobnosti obcami Slovenskej republiky (2015). Správa uvádza: „Kontrolou boli zistené nedostatky, ktoré potvrdili väčšie rezervy najmä u menších obcí a viedli k potvrdeniu hypotézy, že pri kontrolou vybraných pôsobnostiach sa so zvyšujúcou veľkosťou obce zvyšuje efektívnosť a účinnosť obcou vykonávaných kompetencií.“

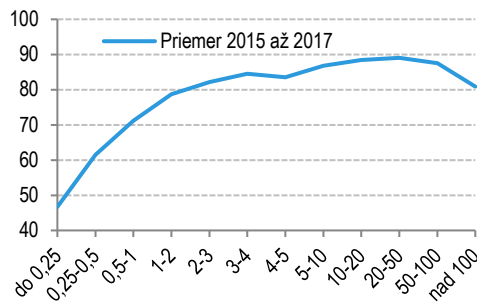
Bratislava má 6 krát viac poslancov ako podobne veľká Kodaň.

Bratislava a Košice dávajú na výkon správy až dva krát viac ako najlepšie mestá.

Tie sú spôsobené napr. zložitejšou komunikáciou, koordinačnými problémami, či nedostatkom kontroly.

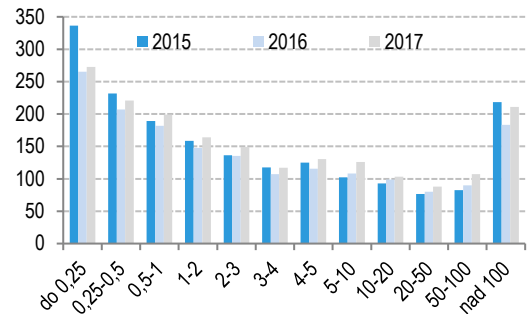
Bratislava a Košice majú relatívne vysoké jednotkové náklady na výkon správy. V porovnaní s mestami s počtom obyvateľov od 20-tisíc do 50-tisíc obyvateľov dávajú na výkon správy na jedného obyvateľa až dva a pol násobne viac (204 eur, resp. 81,5 eur – priemer rokov 2015 až 2017).

Graf 1: Priemerná efektívnosť výkonu správy obcí (v %) podľa veľkostných kategórií (v tisícoch)

Zdroj: RIS SAM, vlastné výpočty

Graf 2: Porovnanie jednotkových nákladov na výkon správy obcí podľa veľkostných kategórií (v tisícoch) na obyvateľa (v eurách)

Zdroj: RIS SAM, vlastné výpočty

Box 1: Ako merať efektívnosť výkonu správy samospráv

Jeden z hlavných dôvodov existencie samospráv je poskytovanie služieb občanom na lokálnej úrovni. Vychádzame z predpokladu, že efektívne hospodári tá samospráva, ktorá na výkon správy (časť administratívnych nákladov) spotrebuje čo možno najmenší podiel svojich finančných prostriedkov⁴. Zvyšok tak môže použiť na zabezpečenie ostatných tovarov a služieb pre občanov žijúcich v obci a samotný rozvoj obce.

Pri výpočtoch efektívnosti samospráv pracujeme s funkčnou klasifikáciou COFOG. Za výdavky na výkon správy považujeme výdavky uvedené v triede 01.1.1 – *Výkonné a zákonodarné orgány* (súčasť oddielu 01 – *Všeobecné verejné služby*⁵). Za výdavky na ostatné verejné služby považujeme všetky ostatné výdavky z oddielu 01 a výdavky v oddieloch 02 – 10).

Do kategórie nákladov *Výkonné a zákonodarné orgány* patria najmä výdavky na platy a odmeny starostov, komunálnych poslancov a niektorých úradníkov (prednosta, asistent starostu, účtovník obce, členovia odborných komisií, zamestnanec vyberajúci miestne dane a poplatky a pod.). Patria sem tiež tovary a služby spotrebované pri výkone týchto zástupcov mesta/mestskej časti a úradníkov. Do tejto triedy nepatria pracovníci mestských úradov, ako je napr. matrikár, kontrolór obce, zamestnanci rozpočtových a podriadených organizácií, ktorých zriaďovateľom je mesto/mestská časť (zamestnanci materských a základných škôl, domovov dôchodcov a pod.)⁶. Nepatria sem ani náklady na energie prevádzkovania mestských úradov⁷.

Efektívnosť samospráv meriame na základe vzorca:

$$\text{efektívnosť (\%)} = \left(1 - \frac{\text{01.1.1 Výkonné a zákonodarné orgány}}{\text{celkové výdavky}} \right) \times 100$$

⁴ Cieľovou hodnotou nie sú nulové výdavky na výkon správy nakoľko je pre rozhodovanie o zdrojoch nevyhnutný volený zástupca obyvateľov, ale čo najnižšie možné výdavky, ktoré zabezpečia jej plnohodnotné vykonávanie. Najlepšia skupina obcí (mestá vo veľkostnej kategórii 20 tisíc až 50 tisíc obyvateľov) na Slovensku dokáže vykonávať správu v priemere za 81,5 eur na obyvateľa (priemer rokov 2015 až 2017).

⁵ Bližšie pozri Černěno (2010).

⁶ Vychádzame z Vysvetliviek k štatistickej klasifikácii výdavkov verejnej správy (COFOG). Dostupné na internete: <https://www.minedu.sk/data/att/7334.pdf>

⁷ Nezaradenie výdavkov na kontrolóra, či energie na chod obecného úradu do triedy COFOG 01.1.1 vytvárajú pozitívne riziko kvantifikácie uvoľnených financií.

Analyzované dáta sú za rok 2015 až 2017, za jednotlivé dotknuté obce vo funkčnej klasifikácii COFOG.

Materiál sa nezaobera efektívnosťou poskytovania ostatných verejných služieb obcami. Venuje sa len efektívnosti systému miestnej samosprávy a výkonu správy. Analýza poskytovania verejných služieb vyžaduje oveľa podrobnejšie a kvalitnejšie dáta o nákladoch, výstupoch a výsledkoch na úrovni jednotlivých miest/mestských častí, než boli k dispozícii pri príprave komentára.

Bratislava a Košice môžu získať spolu až 37,2 mil. eur ročne.

Zmenou administratívneho usporiadania Bratislavy a Košíc sa uvoľnia značné finančné prostriedky. Bratislava by mohla získať 5 až 19,9 mil. eur ročne v závislosti od zvoleného modelu zmeny administratívneho usporiadania (Tabuľka 2). V prípade Košíc, by uvoľnené financie boli vo výške 2,6 až 17,3 mil. eur ročne. Ďalšie financie sa môžu uvoľniť vďaka úsporám z rozsahu, teda pri poskytovaní verejných služieb vo väčších správnych obvodoch.

Tabuľka 2: Alternatívy usporiadania výkonu samosprávy Bratislavy a Košíc

	Alternatívy usporiadania	Uvoľnené financie (mil. eur)	Výkon správy na 1 obyv. (eur) ⁸	Počet mestských častí	Počet obyv. (tis)
Bratislava	Súčasný stav	0	267,1	17	430
	Model 1: Okresy	5,0	255,6	5	430
	Model 2: Jedna úroveň riadenia	11,5	240,3	1	430
	Model 3: Veľké mesto	19,9	193,2	13	651
Košice	Súčasný stav	0	105,9	22	239
	Model 1: Okresy	2,6	94,9	4	239
	Model 2: Jedna úroveň riadenia	3,9	89,6	1	239
	Model 3: Veľké mesto	17,3	85,3	13	366

Zdroj: RIS SAM, vlastné výpočty

Model Veľké mesto predpokladá, že sa do Bratislavy a Košíc pridružia aj satelitné obce⁹. V prípade Bratislavy sú to obce v okresoch Malacky, Pezinok a Senec. Pri Košiciach sú to obce v okrese Košice okolie. Modely 1 a 2 počítajú so zmenou usporiadania samosprávy len v samotnom meste, pričom Model 2 uvažuje iba s jednou úrovňou riadenia (Box 2). Mapy s novými mestskými časťami sú v Prílohe 1.

⁸ Ide o výdavky na výkon správy mestských častí a magistrátu. Veľký rozdiel medzi Bratislavou a Košicami je spôsobený výdavkami magistrátu. Bratislavský magistrát dáva na výkon správy na jedného obyvateľa 2,5 násobne viac v porovnaní s Košickým. Kým Bratislavský magistrát na výkon správy na jedného obyvateľa dáva priemerne 189 eur, Košický iba 70 eur. Tento rozdiel môže byť čiastočne spôsobený tým, že Bratislavský magistrát do triedy O1.1.1 účtuje výdavky, ktoré svojou funkciou patria do iných tried. Ďalším dôvodom môžu byť vyššie mzdy úradníkov a pod. Objem uvoľnených financií však týmto nie je nijako ovplyvnený, keďže predpokladáme, že v každom modeli zostane objem financií magistrátov nezmenený.

⁹ Model je iba ilustračný. Nie je to definitívny model ako by sa mala tvoriť Veľká Bratislava/Košice. V prípade vytvárania Veľkej Bratislavy/Košíc, môžu byť ako nové mestské časti pridružené iba niektoré obce z tých, ktoré boli použité v modeli. Prípadne môžu byť pridružené iným spôsobom.

BOX 2: Predpoklady a kvantifikácia uvoľnených prostriedkov pri optimalizácii usporiadania Bratislavy a Košíc

Alternatívy usporiadania miestnej samosprávy v Bratislave

Model 1 – Okresy: V tomto modeli predpokladáme spojenie mestských častí Bratislavy do súčasných okresov. Z terajších 17 mestských častí by vzniklo 5. Magistrát mesta a dvojúrovňový model riadenia by zostal zachovaný. Spojené mestské časti by na výkon správy na jedného obyvateľa vynakladali toľko, koľko mestská časť¹⁰, ktorej by sa stali súčasťou. Výdavky magistrátu na výkon správy by sa nezmenili. Počty poslancov v zastupiteľstve vychádzajú z aktuálnej legislatívy kde sú určené počtom obyvateľov mestskej časti¹¹.

Model 2 – Bratislava s jednou úrovňou riadenia bez mestských častí: V tomto modeli predpokladáme iba jednu úroveň riadenia magistrátom bez mestských častí. Výdavky magistrátu na zabezpečenie výkonu správy sa nemenia. Výdavky súčasných mestských častí uvažujeme na úrovni najefektívnejšej mestskej časti¹². Časť výdavkov na výkon správy mestských častí sa uvoľní v dôsledku prechodu na jednu úroveň riadenia. Presnejšie, jedna úroveň riadenia prestane existovať – starostovia, poslanci mestských častí, členovia komisií a pod. Podiel uvoľnených financií z prechodu na jednu úroveň riadenia je v tomto prípade ťažké odhadnúť, preto tieto uvoľnené financie nevstupujú do výpočtov a sú pozitívnym rizikom kvantifikácie. Počet poslancov bude totožný s počtom poslancov súčasného magistrátu hlavného mesta. Zastupiteľstvá mestských častí by sa nevolili.

Model 3 – Veľká Bratislava: Predpokladáme dvojúrovňový model správy s magistrátom a mestskými časťami. Správny celok tzv. Veľká Bratislava¹³ by sa skladal zo súčasného mesta Bratislava s piatimi mestskými časťami podľa Modelu 1 a z mestských častí pozostávajúcich z ostatných obcí Bratislavského kraja so správou sústredenou do funkčných mikroregiónov¹⁴. Funkčné mikroregióny sa stanú novými mestskými časťami Veľkej Bratislavy. Bývalé mestské časti Bratislavy by na výkon správy vynakladali toľko, koľko mestská časť, ktorej by sa stali súčasťou. Výdavky magistrátu by zostali nezmenené. Výdavky na výkon správy nových mestských častí (mimo súčasného mesta BA) vychádzajú z predošlej analýzy Skrytý poklad v samospráve. Obce, ktoré by boli centrom novej mestskej časti, jednotkové výdavky na výkon správy nezmenia. Ostatné obce mimo Bratislavy by na výkon správy vynakladali 25 % svojich pôvodných nákladov na výkon správy. Väčšina výdavkov na výkon správy by stratila opodstatnenie, keďže obec nebude mať svoje vlastné orgány a časť pracovníkov, ktorí zabezpečujú výkon správy. Počty poslancov v zastupiteľstve mestskej časti vychádzajú z aktuálnej legislatívy. Pre zastupiteľstvo magistrátu Veľkej Bratislavy predpokladáme rovnaký princíp kreovania ako je tomu dnes v prípade Bratislavského samosprávneho kraja.

Alternatívy usporiadania miestnej samosprávy v Košiciach

Model 1 – Okresy: V tomto modeli predpokladáme spojenie mestských častí Košíc do okresov. Zo súčasných 22 mestských častí by sa vytvorili 4. Ostatné predpoklady sú totožné s Modelom 1 v prípade Bratislavy.

¹⁰ Najefektívnejšia MČ v danom okrese.

¹¹ Podľa zákona o Bratislave č. 377/1990 a zákona o Košiciach č. 401/1990. Počet poslancov po jednotlivých modeloch a mestách je znázornený v Prilohe 2.

¹² Tento predpoklad je iný ako predpoklad v modeli 3, kde sme uvažovali pokles výdavkov na výkon správy v obciach mimo mesta o 75 % (okrem obcí, ktoré sú centrom mikroregiónu). V prípade spájania súčasných mestských častí do jednej by išlo o spájanie veľkých celkov s desiatkami tisíc obyvateľov, preto sme v kvantifikácii potenciálnych úspor zvolili konzervatívnejší prístup (nepredpokladáme, že pôvodné výdavky môžu klesnúť až o 75 %). Posilnený magistrát (v dôsledku zrušenia MČ) pravdepodobne preberie väčšiu časť pracovníkov z „bývalých MČ“, aby zabezpečil všetky služby výkonu správy, ako v prípade nových MČ mimo súčasného mesta (v tomto prípade pôjde o spájanie obcí so stovkami, prípadne tisíckami obyvateľov).

¹³ Pri názve sme sa inšpirovali funkčným mestským regiónom - Veľký Londýn.

¹⁴ Mikroregióny by sa tvorili na základe štúdie: Slavík V. a kol. (2005): Analýza mikroregiónov Slovenskej republiky, Bratislava.

Model 2 – Košice s jednou úrovňou riadenia (bez mestských častí): V tomto modeli sú predpoklady totožné s Modelom 2 v prípade Bratislavy.

Model 3 – Veľké Košice: Predpokladáme, že správny celok tzv. Veľké Košice¹⁵ sa bude skladať zo súčasného mesta Košice a okresu Košice okolie. Veľké Košice by mali dve úrovne riadenia. Súčasnú mestskú časť Košíc by sústredili výkon správy na úrovni 4 okresov podľa Modelu 1. Ostatné obce v okrese Košice okolie by sústredili svoj výkon správy do funkčných mikroregiónov, ktoré by sa stali novými mestskými časťami Veľkých Košíc. Počet magistrátnych poslancov by sa nezmenil. Ostatné predpoklady sú totožné s Modelom 3 v prípade Bratislavy.

Mestské regióny Bratislavy a Košíc sú spomínané vo viacerých vládných dokumentoch. Napr. v Koncepcii územného rozvoja Slovenska (KURS 2001), Koncepcii mestského rozvoja SR do roku 2030 či v Regionálnej integrovanej územnej stratégii Bratislavského kraja 2014-2020¹⁶. Vytvorením správnych obvodov Veľká Bratislava a Veľké Košice by sa zohľadnil rozvoj týchto miest a obcí v ich okolí a zintenzívnili by sa ekonomické a administratívne väzby medzi nimi¹⁷. Zároveň by sa obyvateľom týchto celkov umožnilo podieľať sa na správe vecí verejných v miestach kde žijú, pracujú a trávajú voľný čas. Samospráva takéhoto celku získa možnosť na efektívnejšie využívanie zdrojov spravovaného územia.

Hlavné mesto je v niektorých krajinách súčasne aj krajom alebo spolkovou krajinou. Praha je hlavným mestom a súčasne krajom v hraniciach mesta. V prípade Viedne alebo Berlína je primátor mesta súčasne aj predsedom spolkovej krajiny. Vo Viedni je mestské zastupiteľstvo (magistrátne) súčasne aj krajinské. V Berlíne na čele spolkovej krajiny stojí primátor mesta. Rovnako tak Londýn je zároveň mestom aj regiónom (tzv. Veľký Londýn)¹⁸.

Pri usporiadaní samosprávy podľa modelu Veľká Bratislava dáva zmysel zlúčiť kompetencie mesta Bratislava a Bratislavského VÚC¹⁹. Obyvatelia Bratislavy tvoria dve tretiny obyvateľstva Bratislavského kraja. Kompetencie VÚC a hlavného mesta sa v mnohých oblastiach prekrývajú. Najviac previazané kompetencie sú v oblasti dopravy, sociálnych služieb, či školstva. Zlúčením kompetencií možno očakávať zvýšenú efektívnosť politik pri rozvoji a koordinácii mesta s jeho funkčným územím²⁰. Po prípadnom zlúčení by sa na jednom mieste rozhodovalo napr. o materských, základných a stredných školách – teda o celom regionálnom školstve. Takéto zlúčenie kompetencií by prinieslo dodatočné uvoľnené financie nad našu kvantifikáciu.

Zmena usporiadania samospráv miest by nemala ísť na úkor zdrojov alokovaných v súčasnosti pre jednotlivé lokality. Obyvatelia obce by si mali ponechať možnosť ovplyvňovať rozhodovanie o ich využití. Relevantná časť uvoľnených peňazí by sa mala viazať na územie, v ktorom boli v dôsledku efektívnejšieho výkonu správy uvoľnené, napríklad prostredníctvom participatívnych rozpočtov. Úspešný proces sústredenia výkonu správy obcí vyžaduje diskusiu s dotknutými subjektmi. A to najmä s cieľom ujasnenia reprezentácie v nových celkoch a využitia uvoľnených prostriedkov²¹.

Financie do jednotlivých lokalít by mali prúdiť ako doteraz.

¹⁵ Podobne ako pri Bratislave sme sa týmto pojmom inšpirovali funkčným mestským regiónom – Veľký Londýn.

¹⁶ Vypracovanej v rámci Integrovaného regionálneho operačného programu 2014 – 2020.

¹⁷ Dochádzka do zamestnania, škôl, za službami, kultúrou či nákupmi v super a hypermarketoch. Sťahovanie z miest do okolitých obcí kvôli kludnejšiemu spôsobu života či nižším cenám nehnuteľností.

¹⁸ Správny obvod Veľká Bratislava môže byť (rovnako ako v prípade Londýna) vnímaný ako synonymum pre funkčný mestský región Bratislavy, ktorý by spájal Bratislavu s okolitými mestami a obcami do metropolitného regiónu (alt. metropolitnej oblasti). Ten by bol totožný s územím Bratislavského samosprávneho kraja. K podobným výsledkom pri skúmaní priestorových väzieb Bratislavy dospeli Bezák (2014) a Rafaj (2018).

¹⁹ Zlúčenie kompetencií dáva zmysel, ak by vznikol nový samosprávny celok v rozsahu, ako uvádzame v modeli 3. Ak by sa k Bratislave pridalo iba pár obcí, takéto zlúčenie kompetencií by nebolo vhodné.

²⁰ Okolie Bratislavy so silným prepojením na hlavné mesto.

²¹ Ako prebiehalo spájanie municipalít v Dánsku je popísané v analýze Skrytý poklad v samospráve

Z uvoľnených financií sa môžu budovať škôlky...

...cesty, chodníky, detské ihriská, nájomné byty...

a lepšie ohodnotiť úradníkov.

Uvoľnené peniaze zo zmeny usporiadania výkonu správy Bratislavy a Košíc **sa môžu použiť na výzvy, ktoré stoja pred týmito mestami**. Starnutie populácie vyvolá zvýšený dopyt po sociálnych službách, po miestach v domovoch dôchodcov a domovoch opatrovateľských služieb²². Škôlkam a školám môžu samosprávy z uvoľnených financií zabezpečiť lepšie vybavenie tried ako aj zvýšiť ich kapacity na základe aktuálnych potrieb jednotlivých lokalít. Predpokladom pre pretavenie uvoľnených financií do výdavkov na služby pre občanov v daných obciach je transparentnosť.

Investície môžu byť smerované do vyššie spomenutého školstva a sociálnej oblasti, ale aj do **miestnych komunikácií, lepších chodníkov, riešenia problémov parkovania, posilnenia mestskej hromadnej dopravy, detských ihrísk, skrášlenia verejného priestoru, výstavby nájomných bytov ako aj rozvoja komunitných služieb**. Uvoľnené financie by v prípade zmeny usporiadania Bratislavy a Košíc stačili ročne na výstavbu 10 až 50 dvoj-triednych škôlok, kde môže byť umiestnených 400 až 2 tisíc detí²³. Tieto financie by stačili na opravu a udržiavanie 7,1 až 35,6 km² ciest v správe obcí²⁴, 5 až 24,6 mil. odjazdených kilometrov MHD navyše, či postavenie 101 až 493 nájomných bytov s obstarávacou cenou 75 tisíc eur²⁵.

Z uvoľnených peňazí môžu obce lepšie ohodnotiť úradníkov. V súčasnosti je priemerná mzda zamestnancov týchto miest a mestských častí len 69 % (Košice), resp. 81 % (Bratislava)²⁶ priemernej mzdy vysokoškolsky vzdelaných ľudí II. stupňa²⁷. Tento stav vplýva negatívne na kvalitu ľudských zdrojov v samosprávach. Vyššie mzdy v kombinácii so širším spektrom kvalitne poskytovaných služieb môžu byť dodatočnou motiváciou pre obyvateľov sťahovať sa do týchto miest.

Výhodou modelu mesta s jednou úrovňou riadenia je pre občana jednoduchšia orientácia v kompetenciách a odstránenie koordinačných problémov pri rozhodovaní²⁸. Občan nebude riešiť, či sa má s problémom obrátiť na mestskú časť alebo magistrát. Nedochoádza k prehadzovaniu si zodpovednosti za zanedbaný chodník či nepokosený trávnik. Uľahčí sa rozhodovanie napr. o parkovacej politike. Občania ocenia, že ich rezidentské výhody ako napríklad možnosť umiestniť dieťa v materskej škole by sa vzťahovali na celé mesto, nie len mestskú časť²⁹.

²² Sociálne služby v sebe zahŕňajú starostlivosť o dôchodcov, ťažko zdravotne postihnuté osoby, závislých od návykových látok a pod (nie všetky sociálne služby sú poskytované obcami).

²³ Náklady na vybudovanie jednej škôlky predpokladáme vo výške 740 tisíc eur. Predpoklad je založený na cenovej ponuke firmy, ktorá sa zameriava na výstavbu škôlok.

²⁴ Predpokladáme, že na opravu 1 km² cesty je potrebných 1,07 mil. eur. Predpoklad je založený na kvantifikácii zo Záverečnej správy revízie výdavkov na dopravu

²⁵ Obstarávací cena nájomného bytu 75 tisíc eur je definovaná v zákone č. 150/2013 o štátnom fonde rozvoja bývania.

²⁶ Priemerná mzda zamestnancov mestských častí Košíc a mesta Košice bola 957 eur za rok 2017. Sú zarátaní len tí, ktorí zarábali viac ako minimálnu mzdu (435 eur) – očisťovanie o zamestnancoch na čiastočný úväzok. V meste Bratislava a jej mestských častiach bola priemerná mzda 1128 eur.

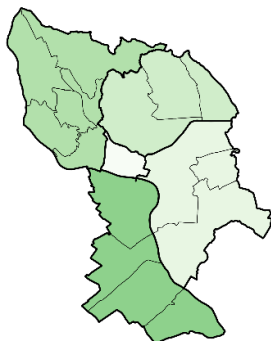
²⁷ Výnimkou sú spravidla starostovia, ktorých mzdy sú násobkami priemernej mzdy v hospodárstve. Výška mzdy starostu je upravená v zákone č. 73/1994 o právnom postavení a platových pomeroch starostov obcí a primátorov miest.

²⁸ Podobná výhoda by nastala, keby sa samosprávny celok Veľká Bratislava zlúčil svoje kompetencie s VÚC.

²⁹ Napríklad rodičia uvítajú, že v škôlke neodmietnu zobrať ich malé dieťa len preto, že majú trvalý pobyt v inej mestskej časti.

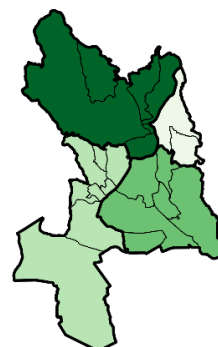
Príloha 1: Grafické znázornenie alternatív usporiadania Bratislavy a Košíc

Graf 3: Znázornenie mestských častí v modeli Bratislava – okresy

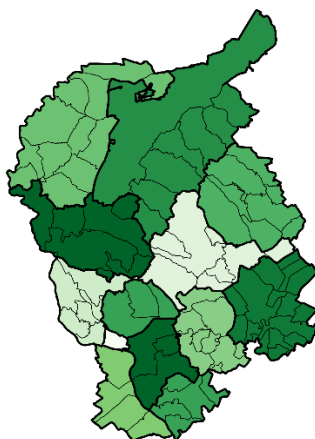
Zdroj: vlastné zobrazenie

Graf 4: Znázornenie mestských častí v modeli Košice – okresy

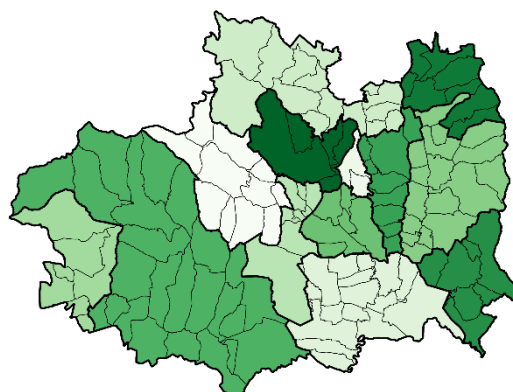
Zdroj: vlastné zobrazenie

Graf 5: Znázornenie mestských častí v modeli Bratislava – Veľká Bratislava

Zdroj: vlastné zobrazenie

Graf 6: Znázornenie mestských častí v modeli Košice – Veľké Košice

Zdroj: vlastné zobrazenie

Príloha 2: Počet poslancov v jednotlivých modeloch

	Alternatívy usporiadania	Súčasný stav	Po zmene usporiadania	Podiel počtu poslancov po zmene oproti súčasnosti
Bratislava	Model 1: Okresy	317	140	44%
	Model 2: Jedna úroveň riadenia	317	45	14%
	Model 3: Veľké mesto	1026	239	23%
Košice	Model 1: Okresy	221	85	38%
	Model 2: Jedna úroveň riadenia	221	41	19%
	Model 3: Veľké mesto	1008	146	14%

Zdroj: vlastné výpočty

Materiál prezentuje názory autora a Inštitútu finančnej politiky, ktoré nemusia nevyhnutne odzrkadľovať oficiálne názory Ministerstva financií SR. Cieľom publikovania komentárov Inštitútu finančnej politiky (IFP) je podnecovať a zlepšovať odbornú a verejnú diskusiu na aktuálne ekonomické témy. Citácie textu by sa preto mali odkazovať na IFP (a nie MF SR), ako autora týchto názorov.